

Opakowania i znakowanie

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Powiecie Warszawskim Zachodnim

Bronisze, 4 grudnia 2015

Żywność opakowana

oznacza każdą **pojedynczą sztukę** przeznaczoną do prezentacji konsumentowi finalnemu i zakładom żywienia zbiorowego, składającą się ze **środka spożywczego i opakowania**, w które został on zapakowany przed oferowaniem na sprzedaż, niezależnie od tego, czy takie opakowanie obejmuje dany środek spożywczy całkowicie czy też jedynie częściowo, ale w każdym razie w taki sposób, że **zawartość nie może być zmieniona bez otwarcia lub zmiany opakowania**;

nie obejmuje żywności pakowanej w miejscu sprzedaży na życzenie konsumenta lub pakowanej do bezpośredniej sprzedaży;

Rozporządzenie 1169/2011

Materiały do kontaktu z żywnością

Rozporządzenie (WE) nr **1935/2004**

Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG

(Dz.Urz.UE.L Nr 338, str. 4)

Materiały do kontaktu z żywnością

1. Materiały i wyroby, produkowane są zgodnie z dobrą praktyką produkcyjną, tak aby w normalnych lub możliwych do przewidzenia warunkach użytkowania nie dochodziło do migracji ich składników do żywności w ilościach, które mogłyby:
  - a) stanowić zagrożenie dla zdrowia człowieka;
lub
  - b) powodować niemożliwe do przyjęcia zmiany w składzie żywności;
lub
  - c) powodować pogorszenie jej cech organoleptycznych.

Rozporządzenie 1935/2004, art. 3

Rozporządzenie 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych

Materiał używany do produkcji opakowań
jednostkowych i opakowań zbiorczych
nie może być źródłem zanieczyszczenia.

Ochrona przed zanieczyszczeniem

Na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, **żywność musi być chroniona przed zanieczyszczeniem**, które może spowodować, iż stanie się niezdatna do spożycia przez ludzi, szkodliwa dla zdrowia lub zanieczyszczona w taki sposób, że byłoby nierozsądnie oczekiwać, iż zostanie w tym stanie skonsumowana.

Rozporządzenie 852/2004; Rozdział IX

Farby drukarskie

Do produkcji farb może być wykorzystanych kilka tysięcy substancji chemicznych (barwników lub pigmentów, środków wiążących, rozpuszczalników i dodatków), spośród których zaledwie 15% oceniono pod względem toksykologicznym i ustalono dla nich bezpieczne limity migracji.

W stosunku do pozostałych nie udało się jak dotąd określić ich wpływu na zdrowie.

ITX 2-izo-propylotioksanton

substancja zidentyfikowana w płynnych produktach mlecznych, sokach owocowych, produktach dla dzieci zapakowanych w opakowania wielowarstwowe typu tetra pak, zadrukowanych po stronie nieprzeznaczonej do kontaktu z żywnością;

do zanieczyszczenia dochodziło **na skutek odbicia** farby w wyniku niewłaściwego przechowywania i transportu opakowań

Benzofenon i 4-metylobenzofenon

substancja zidentyfikowana m.in. w płatkach śniadaniowych zapakowanych w kartonowe pudełka zadrukowane po stronie zewnętrznej; dzięki łatwemu przejściu w fazę gazową substancje te przeniknęły do żywności z farby graficznej, co umożliwił im **brak bariery funkcjonalnej** (np. folii aluminiowej)

Oleje mineralne

stosowane są w farbach graficznych jako rozpuszczalniki lub spoiwa (mogą stanowić do 70% masy farby)

źródłem olejów mineralnych w żywności coraz częściej (obok smarów stosowanych w maszynach i urządzeniach w zakładach przemysłowych) są zadrukowane materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością lub papierowe i tekturowe materiały opakowaniowe pochodzące z makulatury

Ołów

brak wartości progowej - **każda jego ilość** wywiera działanie **neurotoksyczne**, szczególnie zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego płodu i dzieci, powoduje **wzrost ciśnienia** skurczowego krwi oraz chroniczną **chorobę nerek**.

Aflatoksyny

Rozpuszczają się w roztworach wodnych.

Dyfundują przez błony biologiczne tkanki roślinnej i zwierzęcej (śluzówkę, powierzchnię skóry).

Akumulują się w organizmie i powodują zaburzenia metaboliczne oraz choroby wątroby, zatrucia nerek, krwawe wylewy do płuc i mózgu, a także choroby nowotworowe.

Znakowanie

Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia
z dnia 25 sierpnia 2006 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 594 ze zm.)

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie
przekazywania konsumentom informacji na temat
żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr
1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG,
dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE
Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE
i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.Urz.U.E.L Nr 304, str.
18)

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie
znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych
z dnia 23 grudnia 2014 r. (Dz.U.
z 2015 r. poz. 29)

Znakowanie

Środki spożywcze wprowadzane do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej muszą być **oznakowane w języku polskim**. Środki spożywcze mogą być ponadto oznakowane w innych językach.

Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia, art. 48

Etykieta

oznacza jakąkolwiek metkę, znak firmowy, znak handlowy, ilustrację lub inny **opis pisany, drukowany, tłoczony, odbity** lub w inny sposób naniesiony na opakowanie lub pojemnik z żywnością lub załączony do opakowania lub pojemnika z żywnością

Rozporządzenie 1169/2011

Etykietowanie

oznacza wszelkie **napisy**, dane szczegółowe, znaki handlowe, nazwy marek, ilustracje lub symbole odnoszące się do danego środka spożywczego i umieszczone na wszelkiego rodzaju **opakowaniu, dokumencie, ulotce, etykiecie, opasce** lub **pierścieniu** towarzyszącym takiej żywności lub odnoszącym się do niej

Rozporządzenie 1169/2011

Art. 6

Każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego **muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.**

Odpowiedzialność

Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub - jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii - importer danego środka na rynek Unii.

Rozporządzenie 1169/2011; art. 8 ust. 1

Odpowiedzialność

Podmioty działające na rynku spożywczym **zapewniają** w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą **przekazywanie informacji na temat żywności** nieopakowanej przeznaczonej do dostarczenia do konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego podmiotowi działającemu na rynku spożywczym otrzymującemu żywność, aby umożliwić, tam gdzie jest to wymagane, przekazywanie konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności.

Rozporządzenie 1169/2011; art. 8 ust. 6

Dane obowiązkowe

- a. Nazwa żywności

- b. Wykaz składników (wyłączenie m.in. dla świeżych warzyw i owoców, które nie są obrane, pokrojone itp.; dla środków spożywczych zawierających jeden składnik)

- a. Wszelkie składniki powodujące **alergie** lub reakcje nietolerancji (podkreślone za pomocą pisma: czcionki, stylu, koloru tła)

Alergeny

1. **Gluten**
2. **Skorupiaki**
3. **Jaja**
4. **Ryby**
5. **Orzeszki ziemne**
6. **Soja**
7. **Mleko**
8. **Orzechy** (migdały, laskowe, włoskie, nerkowca, pekan, brazylijskie, pistacje, makadamia)
9. **Seler**
10. **Gorczyca**
11. **Sezam**
12. **SO₂ i siarczyny**
w stężeniach powyżej 10mg/kg
13. **Łubin**
14. **Mięczaki**

Rozporządzenie 1169/2011, Załącznik II

Dane obowiązkowe c.d.

- d. Ilość określonych składników (jeśli występują w nazwie produktu np. syrop malinowy)
- e. Ilość netto żywności (wyłączenie m. in dla środków spożywczych zazwyczaj sprzedawanych na sztuki)
- f. Data minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia (wyłączenie m.in. dla świeżych warzyw i owoców, które nie są obrane, pokrojone itp.;
odstępstwo nie ma zastosowania do kiełków warzywnych)
- d. Warunki przechowywania lub warunki użycia

Dane obowiązkowe c.d.

- h. Nazwa i adres podmiotu odpowiedzialnego za produkt
- i. Kraj lub miejsce pochodzenia
- j. Instrukcja użycia
- k. Rzeczywista zawartość objętościowa alkoholu (dla napojów o zawartości alkoholu pow. 1,2 % obj.)
- l. **Wartość odżywcza – obowiązkowo od 13.12.2016r.**
(wyłączenie m. in dla środków spożywczych nieprzetworzonych zawierających jeden składnik;
produktów przetworzonych poddanych jedynie dojrzewaniu;)

Dane obowiązkowe c.d.

Muszą być:

- Dobrze widoczne
- Czytelne
- Nieusuwalne

Wysokość x
oznaczona
cyfrą 6 wynosi
minimum **1,2 mm**

Rozporządzenie 1169/2011, art. 13

Dane obowiązkowe c.d.

Obowiązkowe informacje na temat żywności
muszą być **łatwo dostępne** w odniesieniu

do

każdego

środka spożywczego

Dane obowiązkowe c.d.

Dla żywności opakowanej obowiązkowe informacje na temat żywności muszą się znajdować bezpośrednio **na opakowaniu** lub na załączonej do niego **etykiecie**.

Rozporządzenie 1169/2011, art. 12

Dane obowiązkowe c.d.

Dla **żywności bez opakowania** informacje o **środku spożywczym** podaje się **w miejscu sprzedaży na wywieszce** dotyczącej danego **środka spożywczego** lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

Rozporządzenie MZ z dn. 23.12.2014 (Dz. U. Z 2015r., poz. 29)

Dane obowiązkowe c.d.

Dla żywności bez opakowania (art. 19)

- 1) nazwę środka spożywczego
- 2) dane identyfikujące producenta
- 3) wykaz składników
- 4) klasę jakości handlowej albo inny wyróżnik jakości handlowej, jeżeli zostały one ustalone

w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych lub ich grup albo jeżeli obowiązek podawania klasy jakości handlowej albo wyróżnika wynika z odrębnych przepisów;

Dane obowiązkowe c.d.

Dla żywności bez opakowania (art. 19)

w przypadku produktów rybołówstwa mrożonych glazurowanych - dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby albo owoców morza w tych produktach

w przypadku pieczywa - dodatkowo:

- ✓ masę jednostkową,
- ✓ informację „pieczywo produkowane z ciasta mrożonego” albo „pieczywo produkowane z ciasta głęboko mrożonego” - gdy został zastosowany taki proces technologiczny.

Dane obowiązkowe c.d.

Dla żywności bez opakowania
(art. 19)

podaje się w miejscu sprzedaży
na wywieszce dotyczącej
danego środka
spożywczego lub w inny
sposób, w miejscu
dostępnym bezpośrednio
konsumentowi finalnemu.

IDENTYFIKATOR SPRZEDAWCY

NAZWA: .....

ADRES : .....

PRODUKTY:

- .....
- .....
- .....
- .....

KRAJ POCHODZENIA:

Rozporządzenie MZ z dn. 23.12.2014 (Dz. U. Z 2015r., poz. 29)

Dziękuję za uwagę